

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства захисту довкілля
та природних ресурсів України

_____ 2025 р. № _____

Зміни

до Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства

1. У главі 1:

- 1) у пункті 1.1 слова «“Про відходи”» виключити;
- 2) у пункті 1.2 слова «промисловими, побутовими та іншими» виключити;

3) пункт 1.3 викласти в такій редакції:

«1.3. Методика застосовується під час встановлення розмірів шкоди від забруднення (засмічення) земель будь-якого цільового призначення, що сталося внаслідок несанкціонованих (непередбачених проектами, дозволами) скидів (викидів) речовин, сполук і матеріалів, внаслідок порушення норм екологічної безпеки під час використання, зберігання, транспортування, застосування та проведення вантажно-розвантажувальних робіт пестицидів і агрохімікатів, токсичних, хімічних речовин (хімічної продукції), відходів; несанкціонованого розміщення відходів».

2. У главі 2:

1) термін «Засмічення земель» викласти в такій редакції:

«наявність на території земельних ділянок відходів, сторонніх предметів, речовин, матеріалів»;

2) термін «Контрольний вміст речовини у ґрунті» викласти в такій редакції:

«вміст речовини у ґрунті за результатами інструментально-лабораторного контролю у контрольній пробі або даними моніторингу чи агрохімічної паспортизації земель»;

3) абзац сімнадцятий викласти в такій редакції:

«У цій Методичі термін “Відходи”, “Небезпечні відходи” вживаються у значенні, наведеному у Законі України “Про управління відходами”»;

4) доповнити главу новими абзацами такого змісту:

«термін “Нафта” вживається у значенні, наведеному у Законі України

“П

UB
Міністерства захисту довкілля
№25/1-21/1132-25 від 27.01.2025
КЕП: Гринчук С. В. 27.01.2025 09:23
3FAA9288358EC0030400000E1FC3400A1EFD800
Сертифікат дійсний з 13.09.2024 00:00 до 12.09.2026
23:59

«термін “Нафтопродукти” вживається у значенні, наведеному у ДСТУ 3437-96 “Нафтопродукти. Терміни та визначення”, затвердженому наказом Держстандарту від 17 жовтня 1996 року № 428».

3. У главі 3:

1) у пункті 3.1 слова «агрохімічного паспорта (для земель сільськогосподарського призначення)» замінити словами «контрольної проби або даними моніторингу чи агрохімічної паспортизації земель»;

2) пункт 3.2 викласти в такій редакції:

«3.2. Землі вважаються засміченими, якщо на відкритому ґрунті наявні відходи, сторонні предмети, речовини чи матеріали з порушенням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, що перешкоджає використанню земельної ділянки за цільовим призначенням»;

3) пункт 3.3 викласти в такій редакції:

«3.3. Факти забруднення (засмічення) земель встановлюються уповноваженими особами, які здійснюють державний нагляд (контроль) за додержанням вимог природоохоронного законодавства шляхом оформлення актів перевірок, протоколів про адміністративні правопорушення та інших матеріалів, що підтверджують факт забруднення та засмічення земель, або в ході проведення слідчих дій правоохоронними органами»;

4) доповнити главу новим пунктом 3.8 такого змісту:

«3.8. Відшкодування шкоди за засмічення земель не звільняє порушника від необхідності здійснення заходів з ліквідації (очищення) засмічення у найкоротший строк».

4. У главі 4:

1) пункт 4.1 викласти в такій редакції:

«4.1. Розміри шкоди обчислюються уповноваженими особами, що здійснюють державний нагляд (контроль) за додержанням вимог природоохоронного законодавства, на основі актів перевірок, протоколів про адміністративні правопорушення, матеріалів, отриманих у ході проведення слідчих дій правоохоронними органами та/або інших матеріалів, що підтверджують факт забруднення земель протягом шести місяців з дня виявлення порушення»;

2) пункт 4.7 викласти в такій редакції:

«4.7. Витяг з технічної документації з нормативної грошової оцінки земельної ділянки, що зазнала забруднення, отримується в електронній формі з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, у тому числі через інтегровану з ним інформаційну систему Держгеокадастру або через центр надання адміністративних послуг (у разі отримання витягу в паперовій

формі)».

5. У главі 5:

1) пункт 5.1 викласти в такій редакції:

«5.1. Розміри шкоди обчислюються уповноваженими особами, що здійснюють державний нагляд (контроль) за додержанням вимог природоохоронного законодавства, на основі актів перевірок, протоколів про адміністративні правопорушення, матеріалів, отриманих у ході проведення слідчих дій правоохоронними органами та/або інших матеріалів, що підтверджують факт засмічення земель протягом шести місяців з дня виявлення порушення»;

2) пункт 5.3 викласти в такій редакції:

«5.3. Віднесення відходів, що спричинили засмічення земельної ділянки, до небезпечних відходів здійснюється у відповідності до нормативно-правових актів у сфері управління відходами, затверджених у встановленому порядку, переліку властивостей, що роблять відходи небезпечними, документів, за якими класифіковано відходи відповідно до Порядку класифікації відходів та Національного переліку відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102»;

3) пункт 5.5 викласти в такій редакції:

«5.5. Витяг з технічної документації з нормативної грошової оцінки земельної ділянки, що зазнала засмічення, отримується в електронній формі з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, у тому числі через інтегровану з ним інформаційну систему Держгеокадастру або через центр надання адміністративних послуг (у разі отримання витягу в паперовій формі)»;

4) у підпункті 5.6.1 пункту 5.6 слова «відходами гірничодобувної промисловості» замінити словами «відходами видобувної промисловості»;

6. Додаток 1 до Методики викласти в новій редакції, що додається.

7. У графі 4 пункту 1 додатку 6, графі 4 пункту 1 додатку 7, графі 4 пункту 1 додатку 8 слова «За актом про забруднення земель та за матеріалами спеціальних вишукувань» замінити словами «За актом перевірки, актом відбору проб ґрунтів, протоколом вимірювань показників складу та властивостей ґрунтів та/або іншими матеріалами, що підтверджують факт забруднення земель».

8. У графі 4 пункту 8 додатку 6, графі 4 пункту 8 додатку 7, графі 4 пункту 8 додатку 8 слова та цифру «За актом про забруднення земель або формула (3)» замінити словами та цифрою «Формула (3) або інші матеріали, що підтверджують факт забруднення земель».

9. У графі 4 пункту 1 додатку 9, графі 4 пункту 1 додатку 10 слова «За актом про засмічення земель та за матеріалами спеціальних вишукувань» замінити словами «За актом перевірки та/або іншими матеріалами, що підтверджують факт засмічення земель».

10. У графі 2 пункту 4 додатку 9 слова та цифри «Коефіцієнт перерахунку, що при засміченні земельної ділянки побутовими, промисловими та іншими відходами дорівнює 10, а небезпечними (токсичними) відходами – 300» замінити словами та цифрами «Коефіцієнт перерахунку, що при засміченні земельної ділянки відходами дорівнює 15, небезпечними відходами – 300».

11. У графі 2 пункту 4 додатку 10 слова та цифри «Коефіцієнт перерахунку, що при засміченні земельної ділянки побутовими, промисловими та іншими відходами дорівнює 15, а небезпечними (токсичними) відходами – 300» замінити словами та цифрами «Коефіцієнт перерахунку, що при засміченні земельної ділянки відходами дорівнює 15, небезпечними відходами – 300».

**Директор Департаменту
екологічної оцінки**

Марина ШИМКУС

Додаток 1
до Методики визначення розмірів
шкоди, зумовленої забрудненням
і засміченням земельних ресурсів через
порушення природоохоронного
законодавства
(пункт 4.5 глави 4)

Коефіцієнти небезпечності забруднюючих речовин (Кн)			
Група небезпечності	Ступінь небезпеки	Перелік забруднюючих речовин (показників вимірювань), що відповідають групі небезпечності*	Кн
I	Надзвичайно небезпечні	Бенз(а)пірен Кадмій** Миш'як Ртуть Селен Свинець	4,0 Стирол Фенол Фтор Цинк
II	Дуже небезпечні	Бензол Бор Кобальт Ксилоли Мідь Молібден	3,0 Нікель Сірководень Сурма Толуол Хром
III	Помірно небезпечні	Аніонні поверхнево-активні речовини (АПАР) Ацетальдегід Нафта Нафтопродукти Барій Ванадій Вольфрам Марганець Нітрати	2,5 Стронцій Сульфати Формальдегід
IV	Інші	Амоній Хлориди	1,5

* Перелік забруднюючих речовин (показників вимірювань), що відповідають групі небезпечності, не є вичерпним. Якщо забруднююча речовина відсутня у переліку, групу її небезпечності визначають за величиною ГДК або ОДК: I група небезпечності (ГДК/ОДК менше 0,2 мг/кг), II група небезпечності (ГДК/ОДК від 0,2 мг/кг до 0,5 мг/кг), III група небезпечності (ГДК/ОДК більше 0,5 мг/кг), IV група небезпечності (при відсутності ГДК/ОДК).

** Більшість назв забруднюючих речовин (показників вимірювань) подані за назвами хімічних елементів.